

در تقاطع سنت، فقر و جنسیت

یک مردم‌نگاری چندمیدانه در جنوب شهر تهران

سپیده ثقفیان

فهرست مطالب

- ۷ یادداشت دبیر مجموعه
- ۱۷ سپاسگزاری
- ۲۱ فصل اول: مقدمه
- ۳۱ فصل دوم: آنجا هیچ غاری نیست
- ۷۳ فصل سوم: سکسوالیته دروازه غار
- ۱۲۱ فصل چهارم: نگران بهداشت
- ۱۶۳ فصل پنجم: مؤخره
- ۱۷۴ منابع

فصل اول

مقدمه

دهه هشتاد و نه سال آن دهه‌ای که هم‌اکنون سپری می‌کنیم، با تغییراتی بنیادین و تحولاتی عمیق بشانه‌گذاری شده‌اند؛ تغییر و تحول‌هایی که تمامی عرصه‌های زندگی ما را تحت تأثیر قرار داده و شاید آرام‌آرام ما را به سمت ارزش‌ها و هنجارهای جدیدی برای تنظیم امورمان سوق داده‌اند. اما به راستی در این دوره در ایران چه تغییراتی اتفاق افتاده‌است؟ این دوران هم‌زمان با دولت‌های هشتم، نهم، دهم و یازدهم است. تغییرات سیاسی و اقتصادی در این دوران، وضعیت جدیدی را در ایران رقم زده است. در اینجا به طور مختصر بعضی از مهم‌ترین تغییرات کلان دو دهه اخیر را مرور می‌کنم.

شعار اصلی دولت هشتم تأکید بر جامعه مدنی به همراه پذیرش محوریّت انسان و ارزش‌های دینی بود و بر همین اساس، اصطلاح مردم‌سالاری دینی در آن زمان مورد استفاده فراوان قرار گرفت. از نظر حاتمی، رییس جمهور وقت، در جامعه مدنی اسلامی به‌فقط مسلمانان،

بلکه همهٔ انسان‌ها در چارچوب نظم و قانون صاحب حق هستند و دفاع از آنها وظیفهٔ حکومت است تا وجود این که جامعهٔ مدنی مفهومی مدرن است، ولی از نگاه حاتمی مسلمان‌ها هم می‌تواند با معیارهای خودشان قرائتی خاص از آن داشته باشد که با حقوق مردم و مصالح آنها سازگار باشد^۱

«مهم‌ترین خصوصیت جامعهٔ مدنی این است که حریم دولت از حیطةٔ خصوصی تفکیک می‌شود دولت حورهٔ مصلحت عمومی است جامعهٔ مدنی قلمرو مافع فردی است حایی است که افراد در آن وجود دارند و به دنبال مافع اقتصادی، سیاسی و فرهنگی خودشان هستند در جامعهٔ مدنی هر کسی به دنبال هدف خاص خودش می‌گردد و می‌خواهد آن نحوه از زندگی و معیشتی را داشته باشد که خودش مطلوب می‌داند دولت حق دخالت در جامعهٔ مدنی را ندارد اگر در حایی دولت در افکار، نحوهٔ لباس پوشیدن و زندگی خصوصی مردم دخالت کند، این جامعه دیگر جامعهٔ مدنی نیست»^۲

تأکید بر جامعهٔ مدنی به حمایت از تشکیل سازمان‌های مردم‌بهاد، مؤسسات، انجمن‌ها و تشکله‌ها منحصر شد قرار بود این گروه‌ها به همراه مطبوعات آزاد در جامعهٔ مدنی، رکن‌های بطارت بر دولت و حفاظت از جامعهٔ مدنی باشند حاتمی با شعار ایران برای همهٔ ایرانیان، به سمت دفاع از ارزش‌های پلورالیستی، حمایت از آزادی‌های فردی (سیاسی و اجتماعی) قدم

برداشت جامعهٔ مدنی هم نباید محالی فراهم می‌آورد تا افراد با آراء و عقاید مختلف در آن به رقابت می‌پرداختند

در سال ۱۳۸۴ بعد از انتخابات دومرحله‌ای در خردادماه، محمود احمدی‌نژاد به ریاست جمهوری انتخاب شد اولیس چیری که از او سر ران‌ها افتاد اظهار نظر او دربارهٔ موی جوان‌ها در مناظره‌های انتخاباتی تلویزیونی بود او در تمام طول ریاست جمهوری خود بر مسای پراگماتیسم سیاسی، گاهی از بی‌بدوباری انتقاد می‌کرد و گاهی با تشریح کسانی که سست به بدحاشی و آزادی‌های اجتماعی اعتراض می‌کردند، می‌تاحت

شاید مهم‌ترین تحول در دولت دهم، طرح هدفم‌دسازی یارانه‌ها باشد هدفم‌دسازی یارانه‌ها بخشی از طرح تحول اقتصادی است که طی آن یارانه‌های مواد سوختی، مواد خوراکی، آب، برق و ... به تدریج حذف می‌شود و بخشی از آن به شکل نقدی به مردم پرداخت می‌شود. قانون هدفم‌دسازی یارانه‌ها در رمتان ۱۳۸۷ به صورت لایحه تقدیم مجلس شد و با اعمال تغییراتی به تصویب رسید محمود احمدی‌نژاد در تاریخ ۲۷ آذر ۱۳۸۹ آغار اجرایی این قانون را اعلام کرد همان شب بیروه‌های انتظامی و امنیتی برای مقابله با اعتراض‌های احتمالی در پمپ‌سری‌ها مستقر شدند^۱ انتخابات دورهٔ یازدهم با پیروزی حسن روحانی به سرانجام رسید. روحانی در تبلیغات خود وعده داده بود با بیکاری مبارزه کند و تعیص علیه ران را متوقف و به مسائل ایشان رسیدگی کند^۲ شب اعلام نتایج انتخابات، حش

۱ سید محمد حاتمی، سحرابی به مناسبت روز دانشجو در دانشگاه صنعتی شریف، تاریخ ۱۳۷۷/۰۹/۱۶
۲ اکبر گنجی، «اولیس فاشیست سیطان است»، محله کیان، شمارهٔ ۳۹، ص ۲۰

1 <http://ilna.ir/newsText.aspx?ID=233350>

2 <http://khabaronline.ir/detail/299121/society/family>